

DEN KOLDE KRIG

Handel over Jerntæppet

Ulf Olsen A/S var et firma, som specialiserede sig i handel mellem DDR og Danmark. Ulf Olsen A/S handlede især med avancerede optiske produkter, blandt andet fotoudstyr, kikkerter og mikroskoper.

Ulf Olsen A/S var et "gemishte Gesellschaft" – det betød, at ejerskabet var delt mellem danske privatpersoner og den østtyske stat. Ifølge et dokument fra Stasi-arkivet dateret den 27. august 1981 ejede VEB Carl Zeiss Jena 77,4 pct. af aktierne. Danskeren Knud Zindel sad på 22,6 pct. Den dansk-østtyske virksomhed havde adresse i Drejøgade 9 på Østerbro i København, men flyttede senere til Glostrup.

Navnet Stasi er afledt af ordet "statssikkerhed". Organisationen kontrollerede indbyggerne i DDR gennem spionage, overvågning og afhøringer. Historikere har beskrevet Stasi som en af de mest effektive og undertrykkende efterretningsvirksomheder, der har eksisteret.

Efter den fredelige revolution og Murens fald ophørte DDR og Stasi med at eksistere.

Ulf Olsen A/S måtte lukke få år efter, fordi de virksomheder, som danskerne handlede med i Østtyskland, blev overtaget og ofte afviklet af vesttyske firmaer efter genforeningen.

DEN KOLDE KRIG

Handlen mellem Danmark og DDR

Den samhandel mellem Danmark og Østtyskland, som Ulf Olsen A/S var en del af, havde et betydeligt omfang.

Ifølge lektor og DDR-ekspert Thomas Wegener Friis udgjorde dansk eksport til Østtyskland i 1975 154 mio. kr. Det år importerede Danmark for 351 mio. kr. fra DDR.

I 1985 udgjorde den danske eksport til DDR 400 mio. kr. Samme år importerede Danmark for 1,9 mia. kr.

Danskerne eksporterede typisk landbrugsprodukter, elektronik og tekstiler. Fra DDR importerede Danmark i reglen mineraler, kunstgødning, stål og husholdningselektronik.

Göttingen i Vesttyskland. Der skulle de anskaffe endnu en computer til DDR. Omkring kl. 22 indlogerede de sig på hotel Freizeit Inn. Cirka en time senere gik de hver til sit for at sove.

Den følgende formiddag fandt endnu en besynderlig episode sted. Klokkeren var halvni, og de to herrer havde indtaget deres morgenmad. "Taler" og Zindel gik gennem foyeren for at forlade hotellet. "Taler" lagde mærke til en person, der sad og læste avis. Da "Taler" passerede avislæseren opstod en længere øjenkontakt. "Taler" genkendte ham med det samme som en af de vesttyske agenter, der antastede ham på Falster.

Efter at "Taler" og Zindel var checket ud og havde lagt deres bagage i bilen, forlod avislæseren ligeledes hotellet. Sammen med en kollega satte han sig ind i en Mercedes. Det blev starten på en hæsblæsende biljagt gennem bundesrepublikken. Den gik fra

Freizeit Inn i Göttingen over Wiesbaden og Frankfurt am Main, hvor de to repræsentanter for københavner-firmaet skulle træffe nogle forretningspartnere.

Igen og igen dukkede BND-agenterne op i bakspejlet. Den 15. februar besluttede Zindel og "Taler" sig for med det samme at bringe sig i sikkerhed i DDR og derfra tage tilbage til Danmark. På den sidste strækning fra Frankfurt til grænseovergangen Herleshausen/Wartha var hele fire personbiler i hælene på duoen fra Ulf Olsen A/S. Men kl. 16.10 måtte forfølgerne give op. "Taler" og Zindel rystede dem af sig ved at styre deres Ford Sierra med dansk nummerplade gennem Jerntæppet.

Tilsyneladende var forfølgernes ærinde ikke at anholde makkerparret fra den dansk-østtyske virksomhed. Ifølge en rapport beskrev "Taler" biljagten som »åbenlys« og »provokerende«, som om den havde til for-

Beton, pigtråd og elektriske hegn delte de to tysklænder under Den Kolde Krig. Men de to landes efterretningsvirksomheder, Stasi og BND, var begge meget aktive helt frem til Murens fald.

Arkivfoto: DPA

mål at chikanere de DDR-relaterede forretningsmænd.

To år senere, nærmere bestemt den 16. januar 1986, kom "Taler" tilbage til København efter at have været udenbys et par dage. Han konstaterede et nyt, gådefuldt indbrud. Denne gang på hans privatadresse Strandvejen 89 b på Østerbro. Heller ikke denne gang manglede der noget.

De mange mystiske hændelser fik omsider Stasi til at beordre "Taler" hjem til DDR. Stasi vurderede, at han udgjorde en sikkerhedsrisiko, og agentens udlandsindsats sluttede i juni 1986. Ifølge en rapport fra Stasi-arkivet kunne det dog ikke udelukkes, at imperialistiske efterretningstjenester også i fremtiden ville forsøge at hverve ham.

Hverken "Taler", hvis identitet er redaktionen bekendt, eller Knud Zindel har ønsket at medvirke til denne artikel.